

KARTA KURSU

Nazwa	Nauka o państwie i prawie	
Nazwa w j. ang.	Theory of State and Law	
Koordinator	Prof. dr hab. Andrzej Jaeschke	Zespół dydaktyczny
		dr Edyta Chrobaczyńska-Plucińska dr Ewa Fogelzang-Adler
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

- Poznanie wielopoziomowej problematyki z zakresu teorii państwa i prawa.
- Przyswojenie terminologii z zakresu nauki o państwie i prawie, które będzie stanowiło bazę merytoryczną rozwijaną podczas kursów dodatkowych i specjalizacyjnych.
- Wykształcenie umiejętności odnajdywania w systemie prawa właściwych przepisów prawnych.
- Wykształcenie postawy poszanowania prawa.

Warunki wstępne

Wiedza	• Posiada wiadomości z przedmiotu WOS na poziomie szkoły średniej.
Umiejętności	• Umie zastosować i dobrać właściwą terminologię do opisu zjawisk związanych z funkcjonowaniem państwa i prawa. • Rozróżnia i potrafi nazwać organy państwa, a także podstawowe ustroje i systemy polityczne. • Umie znaleźć właściwą lekturę dotyczącą wybranego tematu.
Kursy	Kurs z modułu: podstawowy

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	W01 Opanował aparat pojęciowy z zakresu nauki o państwie i prawie.	K1_W01
	W02 Posiada wiedzę dotyczącą genezy, celów i funkcji państwa. Zna główne koncepcje państwa na przestrzeni dziejów. Rozpoznaje i charakteryzuje podstawowe systemy polityczne oraz formy państwa.	K1_W02
	W03 Zna koncepcje: budowy normy prawnej oraz podziały przepisów prawnych. Zna typy systemów prawa oraz źródła prawa i formy jego powstawania a także etapy jego stosowania.	K1_W01

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Swobodnie operuje pojęciami podstawowymi z zakresu kursu.	K1_U03
	U02 Umie wskazać, objaśnić i porównać ze sobą etapy rozwoju oraz główne koncepcje państwa. Na podstawie posiadanej wiedzy teoretycznej potrafi określić system oraz formę wybranych państw.	K1_U02
	U03 Potrafi prawidłowo określić zaistniałe zdarzenia prawne oraz właściwie zastosować odnoszące się do nich normy i przepisy prawne.	K1_U04
	U04 Jest w stanie znaleźć i opracować źródła oraz wybrać literaturę dotyczącą konkretnego tematu.	K1_U06
	U05 Potrafi śledząc bieżące wydarzenia społeczno- polityczne uzupełnić swoją wiedzę o państwie współczesnym i wykorzystać ją do analizy i komentowania bieżących wydarzeń.	K1_U05

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	K01 Pogłębia zdobytą wiedzę oraz doskonali nabywane umiejętności rozumiejąc, znaczenie jakie odgrywają w procesie rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych.	K1_K01
	K02 W czasie dyskusji właściwie dobiera argumenty oraz szanuje odmienne opinie poglądy.	K1_K01

studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30	30									

studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30	10									

Opis metod prowadzenia zajęć - studia stacjonarne:

WYKŁAD:

- wykład konwersatoryjny

ĆWICZENIA:

- dyskusja
- praca z tekstem

Opis metod prowadzenia zajęć - studia niestacjonarne:

WYKŁAD:

- wykład konwersatoryjny

ĆWICZENIA:

- dyskusja
- praca z tekstem

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X			X		
W02								X			X		
W03								X			X		
U01								X			X		
U02								X			X		
U03								X			X		
U04													
U05													
K01													
K02								X					

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X			X		
W02								X			X		
W03								X			X		
U01								X			X		
U02								X			X		
U03								X			X		
U04													
U05													
K01													
K02								X					

studia stacjonarne

Kryteria oceny	Na ocenę z ćwiczeń składają się: - obecność na zajęciach - aktywność w dyskusji - praca indywidualna Egzamin ustny– obejmujący treści wykładów oraz ćwiczeń.
----------------	--

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	Na ocenę z ćwiczeń składają się: - obecność na zajęciach - aktywność w dyskusji - praca indywidualna
----------------	---

	Egzamin ustny– obejmujący treści wykładów oraz ćwiczeń.
--	---

Uwagi	Przepisanie oceny z kursu o tej samej nazwie tylko pod warunkiem ekwiwalentnej liczby godzin i punktów ECTS oraz oceny minimum dobrej.
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Nazwa i przedmiot dyscypliny naukowej. Problemy metodologiczne. Miejsce nauki o państwie i prawie w ogólnej systematyce nauk. Podział nauk o państwie i prawie – dogmatyka prawa, historia państwa i prawa, historia doktryn polityczno-prawnych, teoria państwa.
2. Analiza podstawowych pojęć nauki o państwie. Zalety i wady podstawowych kategorii w ich ujęciu definicyjnym: granice znaczeniowe, komunikatywność. Rola kontekstu kulturowego. Zmienność w czasie.
3. Pojęcie państwa. Dzieje terminu „państwo”. Nazwy stosowane na oznaczenie państwa. Koncepcje definiowania państwa. Sposoby postrzegania i badania państwa. Podstawowe współczesne znaczenia państwa.
4. Cele i funkcje państwa. Problem celów państwa. Pojęcie i rodzaje funkcji państwa. Typologia przedmiotowa funkcji państwa. Systemowe rozumienie funkcji państwa.
5. Społeczne i kulturowe podstawy państwa. Naród – społeczeństwo – państwo. Pojęcie i cechy społeczeństwa obywatelskiego. Państwo a system polityczny. Elementy składowe i typy kultury politycznej.
6. Państwo jako organizacja społeczeństwa – składniki konstytutywne i cechy przymiotne. Państwo jako zorganizowana władza publiczna. Terytorialność, suwerenność, hierarchiczność, przymusowość oraz globalność państwa.
7. Geneza państwa. Koncepcje dotyczące tzw. pierwotnego powstania państwa: starożytne, średniowieczne, nowożytne. Koncepcje państwa i władzy w ujęciu Platona, Arystotelesa, św. Augustyna, św. Tomasza z Akwinu, Machiavellego, Hobbesa, Locke’a, Monteskiusza, Rousseau.
8. Typologia państw. Kryteria typologii i ich wartość porządkująca. Pojęcie i istota formy państwa. Podział państw ze względu na: formę rządu, styl rządzenia, ustrój terytorialno-prawny. Rodzaje monarchii i republik. Style rządzenia. Ustrój terytorialny państwa.
9. Państwo konstytucyjne, demokratyczne, prawne, prerogatywne. Demokratyczne ustroje państwowe – różnorodność koncepcji i rozwiązań. Charakterystyka oraz cechy wybranych systemów politycznych.
10. Pojęcie prawa (prawo podmiotowe i prawo przedmiotowe). Typy konfliktów i metody ich rozwiązywania. Pojęcie sprawiedliwości. Prawo wewnętrzne a międzynarodowe publiczne. Funkcje prawa.
11. Relacje między prawem a moralnością (relacje przedmiotowe, relacje walidacyjne i relacje funkcjonalne). Techniki inkorporacji wartości moralnych do systemu prawa (klauzule generalne i terminy wartościujące).
12. Normy prawne i przepisy prawne. Koncepcje budowy normy prawnej (hipoteza dyspozycja sankcja). Podziały przepisów prawnych ze względu na różne kryteria.
13. Pojęcie obowiązywania prawa. Koncepcje obowiązywania norm prawnych (w sensie: normatywnym, faktycznym, aksjologicznym). Pojęcie derogacji, typy reguł kolizyjnych (hierarchiczna, chronologiczna, merytoryczna).
14. System prawa. Typy systemów prawa ze szczególnym wyróżnieniem: systemu prawa anglosaskiego i systemu prawa kontynentalnego. Gałąź prawa a instytucja prawa.

15. Tworzenie prawa. Źródła prawa. System źródeł prawa w RP.
16. Stosowanie prawa. Etapy stosowania prawa. Sądowy i administracyjny model stosowania prawa.

Wykaz literatury podstawowej

1. Kuciński J., *Nauka o państwie i prawie*, Warszawa 2013.
2. Kustra E., *Wstęp do nauki o państwie i prawie*, Toruń 2000.
3. Morawski L., *Wstęp do prawoznawstwa*, Toruń 2016.
4. Winczorek P., *Wstęp do nauki o państwie*, Warszawa 2000.
5. *Wprowadzenie do nauki o państwie i polityce*, Szmulik B., Żmigrodzki M. (red.), Lublin 2010.
6. *Wstęp do prawoznawstwa*, Chauvin T., Stawecki T., Winczorek P. (red.), Warszawa 2019.
7. Zieliński E., *Nauka o państwie i polityce*, Warszawa 2006.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Chmaj M., Żmigrodzki M., *Wprowadzenie do teorii polityki*, Lublin 1996.
2. Dubel L., Korybski A., Markwart Z., *Wprowadzenie do nauki o państwie i polityce*, Zakamycze 2002.
3. Dubel L., Kostrubiec J., Ławnikowicz G., Markwart Z., *Elementy nauki o państwie i polityce*, Warszawa 2011.
4. *Ewolucja państwa, Wybór tekstów*. Oprac. A. Błaszczyk, Warszawa 1997.
5. Justyński J., *Wybór tekstów źródłowych z historii doktryn politycznych i prawnych*, Toruń 1994.
6. Lamentowicz W., *Państwo współczesne*, Warszawa 1996.
4. Muszyński J., *Podstawy nauki o polityce państwie i prawie*, Toruń 2007.
5. Seidler G. L., Groszyk H., Pieniążek A., *Wprowadzenie do nauki o państwie i prawie*, Lublin 2010.
6. Srokosz J., Sulikowski A., *Wstęp do prawoznawstwa*, Opole 2019.
7. *Wybrane problemy teorii polityki*, Wojtaszak A., i Wybranowski D., (red), Szczecin 2002.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	18
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	0
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia niestacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z	Wykład	30
-----------------------------	--------	----

prowadzącymi	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	33
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	0
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	25
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4